

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра експлуатації та ремонту машин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ ДЕТАЛЕЙ
Викладач (-і)	Сергій Маркович , кандидат технічних наук, доцент
Контактний тел.	+38(095) 510-29-31
Е-mail:	marko60@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 28 години, практичні заняття – 14 годин, самостійна робота – 78 годин. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2022.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Ефективність засвоєння змісту дисципліни "Відновлення та зміцнення деталей" значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Фізика», «Хімія», «Фізико-хімічні основи виробництва та обробки матеріалів», «Вища математика», «Поверхневі фізико-хімічні процеси».

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечення оволодіння студентами комплексом знань та практичних навиків з застосування різноманітних технологій зміцнення деталей.

Завдання вивчення дисципліни:

- Методичні: ознайомлення студентів з методикою викладання курсу в

умовах вищих навчальних закладів, забезпечення послідовності викладення програмного матеріалу, взаємної обумовленості окремих тем та питань програми, свідомого засвоєння матеріалу з урахуванням знань з курсів фізики твердого тіла, математики, матеріалознавства;

- Пізнавальні: ознайомлення з технологіями зміцнення деталей машин;
- Практичні: надбання вмінь та навичок з проведення робіт по зміцненню деталей машин.

- Формування компетентностей, важливих для особистісного розвитку майбутніх фахівців та забезпечення їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку праці;

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність виявляти і вирішувати проблеми.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- Здатність забезпечувати якість матеріалів та виробів.
- Здатність використовувати практичні інженерні навички при вирішенні професійних завдань.

- Здатність застосовувати знання і розуміння наукових фактів, концепцій, теорій. Принципів і методів, необхідних для підтримки діяльності у сфері матеріалознавства.

- Здатність застосовувати сучасні методи математичного і фізичного моделювання, дослідження структури, фізичних, механічних, функціональних та технологічних властивостей матеріалів для вирішення матеріалознавчих проблем.

- Здатність організовувати роботу відповідно вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці.

- Здатність виконувати дослідницькі роботи в галузі матеріалознавства, обробляти і аналізувати результати експериментів.

- Здатність врахувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на прийняття технічних рішень.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- фізичну сутність процесів, що відбуваються в поверхневому шарі деталі при зміцненні;

- методи та технологічні процеси зміцнення деталей;
- основні технологічні параметри процесів зміцнення деталей;
- принципи роботи, особливості регулювання та експлуатації обладнання для зміцнення деталей.

вміти:

- вибрати оптимальну технологію для надання деталі відповідних експлуатаційних властивостей;

- розробляти технологічні процеси зміцнення деталей;
- розраховувати параметри технологічних процесів зміцнення деталей;
- здійснити регулювання та наладку технологічного обладнання для зміцнення деталей;
- контролювати якість виконання технологічного процесу та зміну експлуатаційних параметрів деталі.

Компетенції:

- Здатність забезпечувати якість матеріалів та виробів.
- Здатність ефективно використовувати технічну літературу та інші джерела інформації в галузі матеріалознавства
- Здатність використовувати практичні інженерні навички при вирішенні професійних завдань.
- Здатність застосовувати знання і розуміння міждисциплінарного інженерного контексту і його основних принципів у професійній діяльності.

Набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;
- небайдуже ставлення до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку здорового способу життя оточуючих.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнь на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору; Положення про рубіжний контроль успішності і сесійну атестацію студентів ЦНТУ; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1

Тема 1. Історичні та теоретичні передумови розвитку технологій зміцнення деталей. Історичні аспекти розвитку технологій зміцнення деталей. Класифікація технологій зміцнення деталей

Тема 2. Метали, особливості атомно-кристалічної будови. Поняття про ізотропію і анізотропію. Алотропія або поліморфні перетворення. Магнітні перетворення

Тема 3. Зміцнення деталей термічною обробкою. Види термічної обробки металів. Перетворення, що протікають в структурі стали при нагріві і охолодженні

Тема 4. Механізм основних перетворень при зміцненні деталей термічною обробкою. Перетворення перліту в аустеніт. Перетворення аустеніту на перліт при повільному охолодженні. Закономірності перетворення. Проміжне перетворення

Тема 5. Зміцнення деталей хіміко-термічною обробкою. Дифузійна металізація. Газофазний метод дифузійного насичення. Парофазний метод дифузійного насичення. Основні технологічні операції. Поверхневе гартування. Хімічна обробка.

Тема 6. Зміцнення деталей вакуумним азотуванням в пульсуючому пучку плазми. Сутність та основні параметри технологічного процесу. Фізико-механічні характеристики поверхневого шару деталі при зміцненні іонноплазмовим азотуванням. Особливості зміцнення алюмінієвих деталей.

Тема 7. Зміцнення деталей дуговим наплавленням. Ручне дугове наплавлення. Дугове наплавлення під шаром флюсу. Вібродугове наплавлення. Наплавлення в середовищі вуглекислого газу. Наплавлення порошковими дротами. Наплавлення стислою дугою (плазмове наплавлення).

Змістовний модуль 2

Тема 8. Зміцнення деталей без дуговим наплавленням. Електрошлакове наплавлення. Електроконтактне приварювання. Індукційне наплавлення.

Тема 9. Зміцнення деталей газотермічними способами напилення. Газотермічне напилення. Іонно-плазмове напилення. Плазмове напилення. Детонаційне напилення. Активовані та комбіновані технології. Особливості механічної обробки напилених покриттів

Тема 10. Зміцнення деталей електродуговим напиленням. Основні технологічні параметри електродугового напилення. Електродугове напилення суцільнотягнутими та порошковими дротами. Електродугові композиційні покриття при зміцненні деталей. Особливості технологій зміцнення деталей електродуговим напиленням.

Тема 11. Зміцнення деталей поверхнево-пластичним деформуванням. Зміна властивостей поверхневого шару під дією навантаження. Обкатування і розкочування кульовим інструментом. Обкатування роликів інструментом. Алмазне вигладжування. Поверхневе дорнування.

Тема 12. Зміцнення деталей електромеханічною обробкою. Вібродарна обробка. Вібродоркочування і вібро вигладжування. Центробіжна обробка. Обробка дробом. Ультразвукове зміцнення деталей

Тема 13. Зміцнення деталей гальванічними методами. Загальні відомості по електрохімії. Основні поняття. Властивості гальванічних покриттів. Технологія нанесення гальванічних покриттів.

Тема 14. Зміцнення деталей залізненням. Зміцнення деталей хромуванням. Зміцнення деталей цинкуванням. Способи нанесення гальванічних покриттів. Способи підвищення продуктивності нанесення гальванічних покриттів.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

1. Харламов Ю. О., Будаг'янц Н.А. Основы технологии восстановления и упрочнения деталей машин. Учебное пособие в 2т. — Луганск: изд-во Восточно—укр. Национ. ун—та им. В. Даля, 2003.
2. Техническое обслуживание, ремонт и хранение автотранспортных средств: Учебник, В 3 кн.—К.: Вища шк., 1992.
3. Восстановление деталей машин. Справочник. Н.В. Молодик, А.С. Зенкин, М.: Машиностроение, 1989, с. 480.
4. Воловик Е.Л. Справочник по восстановлению деталей. М.: „Колос”, 1981. — 351 с.
5. Восстановление и упрочнение деталей сельскохозяйственной техники. М.И. Черновол, Киев, УМКВО, 1989
6. Відновлення деталей машин. Молодик М. В., Лангерд, Бредун А. К. К.: “Урожай”, 1989. – 256 с.
7. Молодик М.В., Зенкін М.А. Ремонт промислового обладнання: Підручник для учнів проф.-тех. навч. закладів освіти.-К.: Техніка, 2000. – 256с.
8. Технічне обслуговування та ремонт сільськогосподарської техніки: підручник. В 2-х ч. / П.В. Лауш, І.Ф. Василенко, Т.П. Лесюк та ін. Кіровоград: ПОЛІМЕД-Сервіс, 2007. Ч. I. 416 с.
9. Технічне обслуговування та ремонт сільськогосподарської техніки: підручник. В 2-х ч. / П.В. Лауш, І.Ф. Василенко, Т.П. Лесюк та ін. Кіровоград: ПОЛІМЕД-Сервіс, 2007. Ч. II. 444 с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри ЕРМ Протокол № 11 від «15» березня 2022 р.